

אגרת התשובה חי"ט שיחה ב'

חטא בסור מרע (אות ה' תתאה) נוגע לכל שאר האותיות. ד' בחינות בתשובה: תשובה תתאה, בעל תשובה תתאה, תשובה עילאה, ובעל תשובה עילאה. אאמו"ר אינו מבאר הרמז לבעל תשובה עילאה – אות יו"ד – כי היו"ד נרגש בכל האותיות.

לאחרי שאדה"ז מבאר את ענין התעניות דתשובה, מבאר (בפרק ד') ש"כל הנ"ל הוא לגמר הכפרה כו' אחר התשובה" כו' אמנם התחלת מצות התשובה ועיקרה כו' ההכרח לבאר היטיב בהרחבת הביאור כו' בהקדים מ"ש בזוה"ק כו' ה"א תתאה תשובה תתאה, ה"א עילאה תשובה עילאה".

ומבאר אאמו"ר ש"לבאר היטיב" קאי על ב' המדריגות דתשובה תתאה: תשובה תתאה גופא שהיא במלכות, ובעל תשובה תתאה שהוא בז"א. ו"בהרחבת הביאור" קאי על תשובה עילאה שהיא בבינה. וצריך להבין מדוע אינו מרמז לבעל תשובה עילאה שהוא ביו"ד?

ובכללות הענין צריך להבין, מדוע הביאור בתשובה עילאה הוא הקדמה למצות התשובה שהיא עזיבת החטא בלבד?

והביאור בזה: תשובה תתאה הו"ע סור מרע, ובעל תשובה תתאה הו"ע עשה טוב. ותשובה עילאה הוא לימוד התורה, שבה האדם אינו מציאות לעצמו אלא "דברי אשר שמתו בפיו", והו"ע תשו"ע כי ביטול זה נמשך מהנשמה שלמעלה מהתלבשות בגוף (וענין תשובה עילאה היא להעלות את הנשמה לכמו שהיתה קודם ירידתה בגוף). ובעל תשובה עילאה הוא הביטול ד"קדש עצמך במותר לך", שאין לאדם מציאות מחוץ לקדושה ואין בו ציור כלל, וזהו אות יו"ד שלמעלה מציור.

והנה, כשהאדם חוטא בסור מרע, ה"ז נוגע לכל המדרגות עד לאות יו"ד, מפני שאילו היו שאר האותיות כדבעי היו מאירים באותיות שלמטה מהם והאדם לא הי' חוטא. ולכן גם כשהאדם מקיים את מצות התשובה, עזיבת החטא בלבד, התיקון דאות ה"א תתאה, צריך להיות נרגש אצלו גם שאר האותיות, ועד לתשובה עילאה, שהסיבה שהוא סר מרע הוא מצד שאר האותיות שבו, עד לאות יו"ד שאין לו מציאות בפ"ע. ולכן הביאור בתשובה תתאה ותשובה עילאה היא הקדמה למצות התשובה.

ולכן לא הביא אאמו"ר בפירוש ע"ד אות יו"ד, כי זה מובן מעצמו, מפני שהיו"ד שלמעלה מציור נרגש בכל שאר האותיות (ובפרט שבהביטול דסור מרע שלמטה מציור נרגש עצם ההתקשרות שלמעלה מציור).